

Dočasné pokyny pro poskytovatele služeb pro bezdomovce, kteří plánují a reagují na onemocnění COVID-19

Tato prozatímní doporučení jsou založena na tom, co je v současné době známo o onemocnění COVID-19. Centrum pro kontrolu a prevenci nemocí (CDC) bude aktualizovat tyto prozatímní pokyny podle potřeby, a jakmile budou k dispozici další informace. *Některé pasáže byly upraveny s přihlédnutím na podmínky v ČR.*

(překlad dokumentů Centra pro kontrolu nemocí v USA, Atlantě, staženo na stránkách <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/homeless-shelters/plan-prepare-respond.html> dne 2.4.2020)

Osoby, které zažívají bezdomovectví, mohou být během vypuknutí COVID-19 vystaveny riziku infekce. Účelem tohoto prozatímního pokynu je podpořit plánování reakce poskytovatelů služeb pro osoby bez domova, včetně nočních nouzových přístřeší, denních úkrytů a poskytovatelů stravovacích služeb.

COVID-19 je způsoben novým typem koronaviru. Neexistuje mnoho informací o přenositelnosti, závažnosti a dalších vlastnostech této nové nemoci. Každý člen společnosti by se měl podílet na plánování, přípravě a reakci na toto vznikající ohrožení veřejného zdraví.

CDC vyvinulo doporučení pro poskytovatele služeb pro lidi bez domova, jak chránit své zaměstnance, klienty a hosty. Jednotlivé sekce těchto doporučení nabízejí navrhované strategie, které mají poskytovatelům služeb pro lidi bez domova pomoci naplánovat, připravit a reagovat na vznikající hrozbu pro veřejné zdraví.

Jednotlivé sekce těchto doporučení

- 1. Před výskytem ohniska onemocnění COVID-19: Plánovat**
- 2. Během epidemie onemocnění COVID-19: Konat**
- 3. Po propuknutí choroby COVID-19: Sledovat**
- 4. Zdroje**

1) Před výskytem ohniska onemocnění COVID-19: Plánovat

Ačkoli není možné zcela předvídat vývoj onemocnění COVID-19 v naší zemi, připravujeme co možná nejlepší způsob, jak ochránit lidi trpící bezdomovectvím, pracovníky poskytovatelů služeb pro lidi bez domova a dobrovolníky před touto nemocí. Vypuknutí COVID-19 ve vaší komunitě by mohlo způsobit nemoc mezi lidmi trpícími bezdomovectvím, přispět ke zvýšení používání nouzového přístřeší a / nebo vést k nemocem a nepřítomnosti mezi zaměstnanci poskytovatelů služeb pro bezdomovce.

Navazte trvalou komunikaci s místním oddělením veřejného zdraví (místně příslušnou Krajskou hygienickou stanicí) a tím usnadněte svůj přístup k relevantním informacím.

Příprava nouzového plánu může pomoci snížit dopady epidemie. Během procesu plánování by poskytovatelé služeb pro lidi bez domova měli spolupracovat, sdílet informace a revidovat plány s vedoucími komunit a místními úředníky veřejného zdraví, aby pomohli chránit své zaměstnance, klienty a hosty. Stanovte si čas na diskusi o tom, co by měli poskytovatelé služeb pro lidi bez domova udělat v případě podezření na případy COVID-19 ve svém zařízení, pokud je u klienta zjištěn potvrzený případ COVID-19, nebo pokud je potvrzený případ COVID-19 u osoby zažívající bezdomovectví, která je propuštěna z místní nemocnice. Zjistěte, zda jsou pro klienty s potvrzeným COVID-19 k dispozici alternativní místa péče, nebo zda by poskytovatelé služeb měli plánovat izolování případů ve vlastních zařízeních

Propojte plánování v rámci celé komunity

Zjistěte, zda vaše vláda má pohotovostní pracovní skupinu, která se pravidelně schází. Pokud budete s touto pracovní skupinou jednat jménem celé Vaší komunity poskytovatelů služeb pro lidi bez domova, bude jednání oboustranně efektivnější.

Vypracujte nebo aktualizujte svůj plán nouzových operací

- ✓ Identifikujte seznam klíčových kontaktů na místních a státních zdravotnických odděleních.
- ✓ Identifikujte seznam zdravotnických zařízení a alternativních míst péče, kde mohou klienti s onemocněním dýchacích cest získat ubytování a odpovídající péči.
- ✓ Zahrňte pohotovostní plány pro zvýšenou absenci způsobenou nemocí zaměstnanců nebo nemocí u rodinných příslušníků zaměstnanců, kteří vyžadují, aby zaměstnanci zůstali doma. Tyto plány mohou zahrnovat prodloužení pracovní doby, křížové školení současných zaměstnanců nebo najmutí dočasných zaměstnanců.

Zaměřte se na klíčové strategie prevence v plánu nouzových operací

- ✓ Propagujte každodenní preventivní akce. Používejte zprávy o zdraví a materiály vytvořené důvěryhodnými zdroji veřejného zdraví, jako jsou místní a státní odbory veřejného zdraví nebo Státní zdravotní ústav a Ministerstvo zdravotnictví. Přečtěte si více o každodenních preventivních opatřeních.
- ✓ Zajistěte ve své organizaci zásoby ochranných prostředků pro prevenci COVID-19. Mějte po ruce zásoby pro zaměstnance, dobrovolníky a klienty; mýdlo, dezinfekční prostředky na ruce na bázi alkoholu, které obsahují nejméně 60% alkoholu, jednorázové ručníky, uzavíratelné nejlépe bezdotykové koše a jednorázové ústní roušky. Nemocní by měli být okamžitě izolováni od těch, kteří nejsou nemocní, a měli by mít čistou obličejovou roušku při nutném pobytu v prostoru s ostatními lidmi.
- ✓ Plánujte pro případ nepřítomnosti zaměstnanců a dobrovolníků. Vypracujte flexibilní zásady účasti zaměstnanců v práci a nemocenské politiky. Zaměstnanci (a dobrovolníci) možná budou muset zůstat doma, v případě nemoci či péče o nemocného člena domácnosti, péče o děti v případě uzavření školy. Identifikujte kritické pracovní funkce a pozice a naplánujte alternativní pokrytí zaměstnanci v rámci křížového výcviku. Použijte postup podobný tomu, který používáte během letních dovolených.
- ✓ Buďte připraveni nahlásit případy onemocnění dýchacích cest, které by mohly být COVID-19, vaší místní Krajské hygienické stanici a připraveni na nutnou přepravu

osob se závažným onemocněním do zdravotnických zařízení. Postupy předem konzultujte s kontaktní osobou Vaší Krajské hygienické stanice.

- ✓ Pokud je to možné, identifikujte prostor, který lze použít k ubytování klientů s mírnými respiračními příznaky, a oddělte je od ostatních. Většina osob s infekcí COVID-19 bude pravděpodobně mít mírné příznaky a nebude vyžadovat nemocniční péči. Dále nemusí být možné určit, zda má osoba COVID-19 nebo jiné respirační onemocnění. Určete místnost a koupelnu (je-li k dispozici) pro klienty s mírným onemocněním, kteří zůstávají v útulku a vypracujte plán úklidu a čištění pokoje pro každý den.
- ✓ Identifikujte klienty, kteří by mohli být vystaveni vysokému riziku komplikací z COVID-19 (ti, kteří jsou starší nebo mají jiné závažné základní onemocnění), aby bylo zajištěno, že budou brány v úvahu jejich potřeby.
- ✓ Připravte pracovníky zdravotnické části Vašeho zařízení na péči o pacienty s COVID-19, pokud vaše zařízení poskytuje zdravotnické služby, a zajistěte, abyste měli dostatek osobních ochranných prostředků zejména na těchto úsecích péče.
- ✓ Plánujte zvýšené využívání přístřešků pro lidi bez domova během epidemie. Pokud máte přístřešek plný, poraďte se s vedoucími komunit, místními zdravotnickými odděleními a náboženskými organizacemi o místech, kde by se klienti mohli uchýlit. Identifikujte krátkodobé pomocníky (dobrovolníky pro zaměstnance), kteří by pomohli s nárazovými činnostmi. Zvažte potřebu dostatečných zásob (např. jídlo, toaletní potřeby atd.) a zajistěte, aby zejména personál prvního kontaktu s klienty měl dostatečné osobní ochranné prostředky.

Komunikujte o situaci v rámci onemocnění COVID-19 ve vaší zemi a preventivních opatřeních

- ✓ Vytvořte plán komunikace pro distribuci včasných a přesných informací během epidemie. Identifikujte všechny ve svém komunikačním řetězci (například zaměstnance, dobrovolníky, klíčové partnery komunity a zúčastněné strany, klienty) a vytvořte systémy pro sdílení informací. Udržujte aktuální kontaktní informace pro všechny v řetězci komunikace. Identifikujte platformy, jako je horká linka, automatické zasílání textových zpráv, a web, který pomůže šířit informace lidem uvnitř i vně vaší organizace.
- ✓ Identifikujte a snažte se vyřešit potenciální jazykové, kulturní a zdravotní překážky spojené s předáváním informací COVID-19 pracovníkům, dobrovolníkům a klientům.
- ✓ Pomáhejte proti stigmatizaci a diskriminaci ve vaší komunitě. Vyslovte se proti negativnímu chování a zapojte se do práce se stigmatizovanými skupinami.
- ✓ Lidé trpící bezdomovectvím mohou být vystaveni zvýšenému riziku nepříznivých duševních následků, zejména při vypuknutí infekčních chorob.

Získejte podporu pro své nouzové operace a komunikační plány

- ✓ Podělte se o své plány se zaměstnanci, dobrovolníky a klíčovými komunitními partnery a zúčastněnými stranami a vyžádejte si zpětnou vazbu k těmto plánům.
- ✓ Vypracujte školicí a vzdělávací materiály ohledně plánů pro zaměstnance a dobrovolníky.

2) Během epidemie onemocnění COVID-19: Konat

Pokud jsou ve vaší komunitě hlášeny případy nebo klastry onemocnění COVID-19, uveďte pohotovostní plán do praxe, abyste ochránili své klienty, zaměstnance a hosty.

Včasné opatření ke zpomalení šíření COVID-19 pomůže udržet zdraví zaměstnanců a dobrovolníků a pomůže vaší organizaci udržet normální provoz.

Uveďte pohotovostní a komunikační plány do praxe

- ✓ Zůstaňte informováni o místní situaci ohledně onemocnění COVID-19. Získejte aktuální informace o místních aktivitách od úředníků veřejného zdraví.
- ✓ Provádějte každodenní preventivní opatření a poskytněte svým zaměstnancům pokyny o postupech, jak zabránit šíření nemocí. Seznamte se se svými zaměstnanci osobně a diskutujte o plánech, které pomohou klientům implementovat osobní preventivní opatření.
- ✓ Pokud máte obavy, že klienti ve vašem zařízení mohou mít COVID-19, obraťte se na místní zdravotní zařízení nebo Krajskou hygienickou stanici.
- ✓ Stáhněte si informační letáky (<http://szu.cz/tema/prevence/informacni-letaky-2019-ncov>) o onemocnění COVID-19 a informujte své klienty a hosty o doporučeních v oblasti veřejného zdraví, aby se zabránilo šíření nemocí, a o změnách služeb, které by mohly souviset s epidemií. Informace mohou zahrnovat:
 - Umístění informací u vchodů a na strategických místech poskytujících instrukce o hygieně rukou, respirační hygieně a etiketě kašle.
 - Poskytování výukových materiálů o COVID-19 v cizím jazyce podle potřeby.
 - Doporučte nemocným zaměstnancům a dobrovolníkům, aby zůstali doma, pokud se u nich objeví příznaky onemocnění, aby se zabránilo přenosu infekce na ostatní.
- ✓ Minimalizujte počet zaměstnanců, kteří mají osobní kontakt s klienty s respiračními příznaky. Používejte osobní ochranné pomůcky i fyzické překážky k ochraně zaměstnanců, kteří budou v kontaktu s klienty s neznámým zdravotním stavem. Například můžete nainstalovat plexisklo mezi zaměstnance a klienty, nebo umístěte další stůl mezi personál a klienty, aby se zvýšila vzdálenost mezi nimi.
- ✓ Zaměstnanci a dobrovolníci s vysokým rizikem závažného COVID-19 (ti, kteří jsou starší nebo mají jiné závažné základní onemocnění), by neměli být určeni jako pečovatelé o nemocné klienty, kteří pobývají v útulku.
- ✓ Pokud zaměstnanci manipulují s majetkem klientů, měli by používat jednorázové rukavice. Nezapomeňte zaškolit personál ohledně použití rukavic, abyste zajistili jejich správné používání.
- ✓ Omezte návštěvy Vašich zařízení.

Zajistěte, aby klientům byla poskytována pomoc při prevenci šíření nemocí a přístupu k péči podle potřeby

- ✓ V místnostech určených pro spaní (pro ty, kteří nemají příznaky onemocnění dýchacích cest), se ujistěte, že postele / rohože jsou od sebe vzdáleny nejméně 2 metry, a požádejte všechny klienty, aby spali na střídačku hlava nohy, z toho důvodu, aby byly hlavy co nejdále od sebe.
- ✓ Zajistěte přístup k materiálům pro správnou hygienu a úklid; k vodě, čistícím prostředkům, jednorázovým utěrkám a plastovým sáčkům pro správnou likvidaci použitých materiálů.
- ✓ Zajistěte, aby koupelny a ostatní dřezy byly trvale zásobovány mýdlem a jednorázovými utěrkami. Poskytněte dezinfekční prostředky na ruce, které obsahují alespoň 60 % alkoholu (pokud je to ve vašem útulku možné) ve všech klíčových bodech zařízení, včetně registračních stolů, vstupů / východů a stravovacích prostor.
- ✓ Při vstupu poskytněte každému klientovi, pokud nemá, ústní roušku.

- ✓ Pokud probíhá ve vaší místní komunitě epidemie, mohou mít rovněž Vaši klienti COVID-19.
- ✓ Sledujte klienty, kteří by mohli být vystaveni vysokému riziku komplikací způsobených COVID-19 (ti, kteří jsou starší nebo mají jiné základní onemocnění), a pravidelně je kontrolujte.
- ✓ Pokud je to možné, sdruzte klienty s mírnými respiračními příznaky na jednotlivé místnosti, měli by se vyhýbat kontaktu s jinými lidmi a společným prostorám;
 - Postupujte podle doporučení <http://www.szu.cz/tema/prevence/prevence-a-kontrola-infekce-covid-19-v-pobytovych-zarizenich> a <http://www.szu.cz/tema/prevence/prevence-a-hygienicka-opatreni-proti-sireni-onemocneni-pokud>), jak zabránit dalšímu šíření ve vašem zařízení.
 - Pokud nejsou k dispozici jednotlivé pokoje pro nemocné, zvažte použití velké, dobře větrané místnosti.
 - V místnostech, kde klienti s respiračním onemocněním pobývají, udržujte lůžka ve vzdálenosti nejméně 2 metry, používejte dočasné zábrany mezi postelemi (například závěsy) a požadujte, aby všichni klienti spali na střídačku čelem k patě.
 - Pokud je to možné, určete samostatnou koupelnu pro nemocné klienty s příznaky COVID-19.
 - Zvažte snížení frekvence čištění v ložnicích a koupelnách určených nemocným osobám na potřebné čištění (např. znečištěných předmětů a povrchů), abyste se vyhnuli zbytečnému kontaktu s nemocnými osobami.
- ✓ Rozhodnutí o tom, zda by klienti s mírným onemocněním v důsledku podezření nebo potvrzeného COVID-19 měli zůstat v útulku nebo by měli být směrováni na jiná alternativní místa, by měla být přijímána v koordinaci s místními Krajskými hygienickými stanicemi. Podobně by měla být provedena identifikace míst následné péče pro pacienty s potvrzeným COVID-19, kteří byli propuštěni z nemocnice, v koordinaci s Krajskými hygienickými stanicemi.
- ✓ Pokud identifikujete klienta se závažnými příznaky COVID-19, informujte o tom svého poskytovatele zdravotní péče a Krajskou hygienickou stanicí a zajistěte mu okamžitou lékařskou péči. Pokud se jedná o klienta s podezřením na COVID-19, informujte před předáním zdravotnické zařízení. Mezi závažné příznaky patří:
 - obtížné dýchání (neschopnost mluvit bez dechu na vzduch)
 - modravé rty nebo tvář
 - trvalá bolest nebo tlak na hrudi
 - přetrvávající motání hlavy nebo závratě
 - nově vzniklá zmatenost nebo neschopnost vzbudit se
 - nové záchvaty nebo záchvaty, které nelze zastavit
- ✓ Zajistěte, aby ve všech společných prostorech v zařízení byly dodržovány správné postupy čištění prostředí. (<http://www.szu.cz/tema/prevence/odpady-kanalizace>)

3) Po propuknutí choroby COVID-19: Sledovat

Pamatujte, že epidemie COVID-19 může trvat dlouho a dopad na vaše zařízení může být značný. Když úředníci veřejného zdraví zjistí, že epidemie ve vaší komunitě skončila, věnujte čas rozhovorům o svých zkušenostech s klienty i zaměstnanci. Vzhledem k tomu, že úředníci veřejného zdravotnictví nadále plánují a konají přípravy a vyhodnocení epidemie mj. pro případ dalšího vypuknutí choroby COVID-19 či jiných nemocí, vy a vaše organizace byste měli hrát v tomto úsilí důležitou roli.

- ✓ Vyhodnoťte účinnost akčního plánu vaší organizace

- ✓ Diskutujte a získejte ponaučení. Byly kroky podniknuté Vaší organizací efektivní? Mluvte o problémech zjištěných ve vašich opatřeních a o účinných řešeních. Určete další zdroje, které by byly potřebné pro vás a vaši organizaci.
- ✓ Zúčastněte se komunitních diskusí o havarijním plánování. Dejte ostatním vědět, jaké konkrétní body v rámci připravenosti fungovaly. Udržujte komunikační linky s vaší komunitou (např. seznamy sociálních médií a e-mailů).
- ✓ Pokračujte v provádění každodenních preventivních opatření. Zůstaňte doma, když jste nemocní; zakrývejte si ústa a nos při kýchání a kašli jednorázovým kapesníkem nebo ohbíím rukávu; umývejte si ruce často mýdlem a vodou; denně čistěte často namáhané povrchy a předměty.
- ✓ Udržujte a rozšiřujte své nouzové plánování. Hledejte způsoby, jak rozšířit komunitní partnerství. Identifikujte agentury nebo partnery, které vám pomohou připravit se na propuknutí infekční choroby v budoucnosti.

4) Zdroje

V originále uvedeny odkazy na zdroje relevantní pro Americkou populaci.

V českých podmínkách odkazujeme na tyto zdroje:

<https://koronavirus.mzcr.cz/>

<http://szu.cz/tema/prevence/2019ncov>